

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar românesc independent din Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák No. 2.
Telefon 10-02.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ

ABONAMENTE:
Apare de trei ori pe săptămână.
Pe o lună. 25 Lei
Pe un an. 260 Lei

RAVAS

Banca Marmorosch și Blank și-a serbat jubileul de 75 de ani. Din această ocaziune aproape întreaga presă română cu d-nii N. Iorga și Șt. Popescu dimpreună au cântat într-o armonie lauda ei. Prin muncă și străduință, — noțiuni ale elementului semit, — fondatorii trecuți din Maramureș spre România, au pus bazele solide aproape celui mai puternic institut financiar de aci, care astăzi gravitează prin crearea unei filiale spre capitala ungară, Budapesta. Se accentuează generozitatea d-lui Aristid Blank, un om de cultură superioară europeană.

Împărtășim fericirea acelor, cari știu să se debaraseze de apucăturile civilizate, pentru ca să-și asigure libera acțiune nu numai în folosul propriu.

Oameni darnici ca Jaques Elias și prevăzători ca A. Blank sunt la noi o concepție nouă. Dintre evreii vechi d. Blank a ajuns la convingerea realității, cunoscută de mult în alte țări străine, știe că numai atunci vor putea menaia și politica internă „națională”, dacă își vor asigura dominațiunea și independența economică-financiară, prin reprezentanți ai tuturor curentelor politice puși în adăpostul conducerii băncii.

Vom jubila și noi satisfăcuți, când vom vedea că din generozitatea Centrului din București, din veniturile scoase din acestea plaiuri, va câștiga și cultura — viața economică — românească de aici, cu riscul numerelor din registre.

D-I Lahovary, ministrul plenipotențiar al României la Roma a plecat, venind în locul său d. Diamandi. Așa ni-o spune pe scurt ziarele. Fără nici un comentariu chestiunea se prezintă în claritatea ei. A trebuit să plece fiindcă nu i-a fost locul acolo. L-a ajuns soarta, care însuși și-a creat-o.

Concepția Domniei Sale, care era prea aproape de niște trusturi culturale comercializate, și de unde a venit multă prăpadă de ban, — a eșuat. D. Mussolini, președintele Consiliului fascist din Roma, nu a putut accepta politica greșită introdusă de reprezentantul României și în detrimentul românilor. Închegarea relațiilor italo-române, astăzi este mai presus decât rugina diplomatică care acopere șnururile uniformelor dignitarilor ei. De aceea pleacă d. Lahovary și dă loc curentelor noi mussolinizate, cari vor putea să aducă o apropiere între celea două surori.

Va trebui să se facă, chiar peste calea lungă care ne duce din România peste Jugos'avia la Italia!

PARAVANELE

„Minciuna stă cu regele la masă”.

Sau pe înțelesul tuturor: până la Dumnezeu, te omeară sfinții. Și cu cât sfinții sunt mai numeroși, cu atât te mănâncă mai bine. Glasul tău oricât de puternic, nu va putea răzbate zidul de paravane făcut de sfinți din interesele lor. Sau în cazul cel mai fericit, până la urechile regelui, glasul tău trecând prin defileu de paravane, se va transforma din plâns în râs, din jale în glas de fericire. Sita aceasta mincinoasă de paravane este cel mai dibaciu instrument pentru ca urechea marelui părinte al poporului să nu fie supărată. Iar marele părinte al poporului, crezând în necesitatea lor, nu face altceva decât să le atribue nuanțe din sufletul său.

Dela cel mai de jos până la cel mai de sus, se însirue o erarchie de paravane, după fiecare paravan ascunzându-se un cât de mic interes. Așa că poetul avea dreptate când ne arăta pe bietul rege silit să stea cu minciuna la masă. Căci dacă am băga bine de seamă, toată nemulțumirea începe dela paravanele de jos. Pe acestea dacă le-am înlăturat, ar cădea toate unul după altul ca un castel de cărți de joc. Atunci prefectul nu va sta cu minciuna la masă; nici ministrul, nici regele; atunci adevărul va ajunge la destinație în toată goliciunea sa, nepăsându-i nici de simțul estetic al paravanelor, nici de meschinăria intereselor lor.

Suiți-vă ceva mai sus, de unde să puteți privi în dosul paravanelor mici și mai mari; înarmați-vă cu sprit de filozof și cu răbdare herculeană, ca să nu isbucniți în accese de revoltă. Veți zări după paravanul unui notar o găină, după acel al administratorului o mazăre de grâu și tot așa mai departe daruri tot mai bogate și mai mari, dupăcum e și paravanul. Paravanul nu poate adăposti mai mult decât poate, iar când are imprudența să îngrădească prea multe, atunci el cade și câteodată trânteste printr-o mișcare de continuare sau de inerție toate paravanele până la rege. Și atunci puneți-vă mâinile la ochi și la nas și bucurați-vă că au căzut paravanele. Când însă furtuna se pornește, toți sar să-și înțepenească paravanele dinaintea lor, paravanele mai mici, căci dacă ele cad, se va năruși tot șirul până sus și regele își va pune mâinile la nas și la ochi.

Rar când vre-un idealist de prefect sau de ministru, pornește în jos pe scări și dă cu piciorul în dreapta și în stânga în paravane și paravane, convins că puterea lui și a regelui său nu trebuie să se sprijine pe cărți de joc și pe construcții mincinoase de carton. Rar când vre-un idealist întârziat caută să privească nu numai în fața paravanelor ci și în dosul lor, ca să se convingă personal de ce se ascunde după ele. Rar vre-un mesean al regelui își dă seama că paravanele trebuiesc răsturnate de jos în sus spre

rege, căci dacă s'ar răsturna invers ele ar acoperi și mai bine murdăria stăpânilor lor.

Și când în țara noastră nu vor mai fi paravane, regele, ministrul, prefectul vor putea privi adevărul până în adâncul neamului. Atunci nici notarul nu va mai lua găina din bordeiul săracului, nici agronomul nu va mai dosi pământul cuvenit țaranului și copiilor săi; nici grâul, nici boul, nici pungile cu băcșis, nimic nu va mai avea unde să se ascundă.

Dar vai, în toate ramurile de activitate, în toate resorturile de conducere, paravanele de interes se însirue dese și erarhic, ca să arate regelui o față mincinoasă. Iar când din pădurea de paravane oficiale și neoficiale tu îți ridici glasul tău către casa pădurarului, așteaptă-te să te mănânce lupii sau cum spuneam la început, să te mănânce sfinții.

Să cadă paravanele mincinoase de interes; să bată vânt sănătos și puternic să le răstoarne pentru ca miniștrii și regele să vadă până la noi, să ne audă glasul așa cum pornește din durerile noastre, trist și tânguitor; sau din fericirea noastră, vesel și recunoscător.

Atunci toate legile vor fi bune, toți miniștrii vor ajuta poporul și tronul regelui își va fixa mai adânc picioarele, pe adevăr iar nu pe castel de paravane.

Să cadă dar paravanele, să trăim o viață adevărată și curată căci e păcat de țara aceasta, cea mai frumoasă și cea mai bogată.
Gebota.

Curiozități.

La eschimoși, doctorul își primește plata imediat ce intră în casa bolnavului. Dacă pacientul se vindecă, doctorul ține banii, iar dacă nu îi dă înapoi. Dacă ar fi așa și la noi, câți doctori n'ar muri de foame? *Pic.*

Despre Cooperație

Cooperația este asociația (însoțirea) a mai multor persoane pentru a cumpăra sau vinde laolaltă felurite articole de hrană, îmbrăcăminte, sau de a vinde și desface în comun produse casnice, și agricole, cum și de a depune spre fructificare banii ce li au și unde la caz de lipsă se pot împrumuta cu procent mic.

Acest fel de însoțiri sunt foarte numeroase în alte țări, iar în vechiul regat a luat o dezvoltare foarte frumoasă, așa că la sate, s'au format „bănci populare” unde fiecare sătean își depune spre fructificare banii și unde în caz de lipsă se poate împrumuta cu procente foarte mici, scăpând astfel de cămătăria nerușinată a celor ce caută să-i șugă ca lipitorile.

Tot la sate s'au mai înființat și au dat roade foarte bune „obștiile sătești” care sunt tot un fel de însoțiri (tovărășii) a locuitorilor dintr'un sat, chiar și din mai multe sate, cu scopul de a lua în arendă diferite moșii sau păduri, pe cari le lucrează fiecare locuitor după putere, adică pământul li să dă pentru lucrat, după numărul membrilor familiei în stare de muncă, după numărul plugurilor, vitelor, etc.

Acest fel de tovrășii au dat cel mai bun rezultat, acolo unde au fost tragere de inimă și bine conduse. Preotul și învățătorul îndeosebi au avut frumosul și importantul rol de conducători ai acestui fel de tovrășii.

Prin mijlocirea „băncilor populare” și a „obștilor sătești” starea materială și economică a sătenilor se poate îmbunătăți foarte mult, căci fiind feriți de camăta celor ce se îngrășau pe spinarea și din munca lor, iar pe de altă parte luând în arendă diferite moșii sau păduri, produsul muncii lor nu mai este cumpărat pe lucruri de nimic, ci se vinde prin obște, cu prețuri mai ridicate, deci aduc un câștig mai mare muncii locuitorilor. Săteanul nu ar mai fi silit ca pentru câțiva bani ce i-ar

trebui la diferite împrejurări, ca să vândă, recolta încă de verde, de pe câmp, pe lucruri de nimic la cămătari, ci ar găsi banii de lipsă în banca populară din satul lui, iar recolta s'ar vinde la timpul potrivit, împreună cu a celorlalți prin obștea sătească și s'ar putea căpăta un preț mult mai ridicat de cât cum l'ar vinde la cămătari încă de verde. Câștigul sătenilor ar fi mai mare și încetul s'ar obișnuși atât de mult cu banca populară și obștea sătească că nu ar mai putea să se despartă de ele. Atât băncile populare cât și obștiile sătești sunt direct apărute și sprijinite de stat, având și lege care arată modul cum se fac, cum se administrează și cum se conduc.

D-nii preoți și învățători de aci, din Bihor cum și toți fruntașii și conducătorii satelor, cari sunt pătrunși de adevărul lor rol de apostoli, au datoriat ca să cerceteze amănunțit această chestiune și să pornească la fapte, care să ridice starea economică a sătenilor pentru a binemerita recunoștința locuitorilor pe cari sunt chemați să-i conducă.

Vom arăta în numărul viitor, cum se formează o „bancă populară”.
V. Delabuzău.

Prelungirea alianței româno-jugoslave

Înainte de a părăsi Belgradul regele Ferdinand al României a dat depline puteri d-lui Iamandi ministrul plenipotențiar român iar regele Alexandru a făcut același lucru față de d. Nincici. Cei doi miniștri au ratificat acordul prin care converția relativă la alianța sârbo-română e prelungită pe trei ani.

Această convențiune stipulează ajutorul militar reciproc în cazul unui atac din partea Ungariei sau Bulgariei.

Procesul de presă Bogdan Ionescu M. G. Samarineanu

În 25 cor. la orele 10 a avut loc desbaterea procesului de delict de insultă și calomnie intentat de Profesorul Bogdan Ionescu contra ziaristului Director al revistei „Ghimpele”, M. G. Samarineanu pentru cuvintele apărute în „Ghimpele”, „trimite pe bogdaprostii la catedre”, precum și pentru celea scrise în articolul „La noi e putred mărul”... din No. 5.

Senatul este compus sub președinția D-lui Docan, din D-nii judecatori Szölösy și D. Angelescu. Prim-procuror este ca delegat D-l Teodorescu din Sighetul-Marmației.

Reprezentantul D-lui Bogdan Ionescu avocatul Alf. Stamatopol iar apărarea D-lui Samarineanu o susține Dr. Iustin Ardeleanu fost Prefect și redactor al „Vulturului”. Sunt de față atât reclamantul cât și acuzatul, și un numeros public din magistrați, avocați, ziaristi.

D-l Samarineanu declară că nu a vizat prin nimic pe D-l Prof. Bogdan Ionescu. În „Ghimpele” conform programului revistei a satirizat situațiile cu oamenii de azi. Nu înțelege de ce d. Bogdan Ionescu se simte atins în cele expuse în „Ghimpele” precum și în „Vulturul”. Va putea să recunoască că prin cuvântul prost se aduce o insultă, însă „Bogdaprost” este o figură luată din întâmplare, și cuvântul în limba românească își are un înțeles de tot deosebit. Nu a știut că este profesor D-l Bogdan Ionescu fiindcă l-a văzut mai de multe ori pe culoarele diferitelor ministere decât în Oradea-Mare.

D-l Președinte expune că toți D-nii ziaristi ar trebui să cunoască legea presei și să-și ia răspunderea faptelor scrise. Se dau citire articolelor incriminate.

D-l Prof. univ. Bogdan Ionescu este citat atât ca martor cât și ca acuzator. Înainte se ascultă ca martor. Expune, că delictul este în mod evident formulat. Este vorbă de persoana sa, când îl vizează că este profesor, politician, jăvră, prost, zero.

A fost o scenă amuzantă, când sesizat de a dovedi, D-l Prof. Bogdan Ionescu că prin articolele înșirate este atinsă persoana sa, a pus întrebarea Senatului, — atunci care este părerea Senatului? D-l Preș. afabil a declarat că Senatul se va declara ulterior. D-l Prof. Bogdan Ionescu dovedește prin un număr al Ghimpelei că este vizat direct ca profesor — politician. Este ușor a schimonosi un nume, dar trebuie să iai răspunderea scriselor tale. În portretul care-l face dovedește că acuzatul l-a cunoscut foarte bine. Vrea să dovedească că vorbește mult în dauna lui, deși aceasta nu constituie un delict. El e acel „bogdaprost” aceasta este și convingerea D-nilor Dr. Simonca, Fetu și Stamatopol.

D-l Samarineanu dovedește că unde a dorit să-l atace personal l-a atacat cu numele. În ce privește părerea D-lui Prof. Bogdan Ionescu despre el împărtășește aceeași părere despre domnia Sa.

D-l judecător Szölösy vrea să știe oare este încă un profesor Bogdan în Oradea-Mare. Apărătorul pune întrebarea: știe oare D-l Bogdan Ionescu ce înseamnă cuvântul bogda-prost? D-l Profesor nu răspunde. Apărătorul întreabă dacă a dat odată 1 Leu unui sărac, și dacă da, ce ia dat ca răspuns la Bărlad ori în Țara veche? a cea ceruia l-a dat?

Explică, că înțelesul cuvântului este o mulțumire. Cerc ascultarea D-lor Dr.

Lazar, Dr. Simonca, A. Horvath, Bacaloglu, Balint Iosif, Pres. Curții D. Stancescu, Rădulescu Petrance Cons. la Curte, I. V. Fetu pentru că s'a se declare oare D-l Prof. Bogdan este acel bogdaprost vizat în revistă.

Procurorul respinge ca neresioasă propunerea, să opune. D-l Prof. Bogdan Ionescu deasemenea se opune. Senatul respinge cererea, pe baza că, e vorbă de un delict de presă, care se vedește însuși prin articolele apărute. Apărătorul anunță incident de nulitate.

Probațiunea se încheie. Prim-Procurorul își face rechizitoriul. Expune că încă negațiunea este absolută; aceea ce de altfel este puțin cavalerism, în chestiune, în speță fiind probele presumpțiunii de iură, ridică acuza pentru delictul de calomnie, D-l Prof. Bogdan Ionescu declară că nu are pretenții civile.

D-l Dr. Ardeleanu ia cuvântul apărării. Errare humanum est. Aștepta ca cu știință berechet D-l Prof. Bogdan Ionescu să vie din Patria Mămă aci, ca să ridice lumina. Nu s'a pomenit încă ca să se fi ridicat proces unei foi umoristice. S'a făcut o glumă, se poate proastă. Lumea râdea nu de conținutul articolelor, fără pentru că știa că reclamantul se năcăjea. Clara pacta — boni amici, nu era oare mai bine ca D-l Profesor Bogdan să fi cerut o rectificare în ziar, decât acest proces? Nu constituie o insultă în cazul concret cazul, și nu este vorbă de vre-o calomnie. Cele scrise nu constituie nici insultă, nici vătămare de onoare, cu atât mai puțin o calomnie.

De câteori s'a satirizat chiar și persoana Regelui Carol, precum a Miniștrilor, dar nimănui nu ia venit nici în minte să intenteze proces.

Apărarea prezintă un manuscris prin care dorește a dovedi greșala de tipar în cazul Bogdanprostu. Cere achitarea acuzatului.

D. Samarineanu apărându-se spune: Onorat tribunal,

Nu știu de ce, dar cazul de astăzi îmi amintește de Harpagon (să mă ierte d. profesor Bogdan Ionescu dacă nu pronunț bine francezește; ar putea să mă corecteze căci, din ultimul număr al „Vulturului”, am aflat că are un doctorat de... la Paris). Vă amintiți când se fură celebrului erou al lui Molière comoara? În desperare, urlă: „Să se aresteze toți cei din casă, toți vecinii, tot orașul și toate comunele din împrejurime”. Ei bine, și d. Bogdan Ionescu pare un zgârcit... își păzește demnitetea și cinstea cu aceeași sgarcenie ca și eroul menționat, deși câte odată uită, cum e cazul cu ziarul din Gluj „Patria”, care l-a acuzat că e subvenționat de un tripod cu 4000 lei pe lună, fapt pe care până azi nu l-a demințit și nici n'a dat gazeta suszisa în judecată. Dar n'are importanță aceasta: zic d. Bogdan Ionescu pare un sgârcit în chestia onoarei și fiindcă au cutezat unii să-l ia peste picior a ajuns să intenteze procese la trei sferturi din cetățenii României-Mari.

Se zice că zgârciții sunt oameni bolnavi. E adevărat. Suferă în primul rând de mania persecuției.

Iată motivul care a dat nașterea procesului de față, domnilor.

D. Bogdan Ionescu în îngâmfarea d-sale crede că se găsește pretutindeni,

și în toate, și fiindcă „Ghimpele” l-a atacat în câte-va rânduri dându-i numele, crede că și în numele de „Bogda Prostii” este domnia-sa. Dacă se găsește treaba d-sale. S'o mărturisescă că el e Bogdaprost și Onor. tribunalul își va spune cuvântul.

Nici odată nu a dorit să se sustragă dela răspundere.

În acest caz d. prof. Bogdan a mai dorit să spună ceva, agitat fiind și protestând contra faptului că l'a făcut bolnav. Ședința se ridică apoi se pronunță sentința în nume legii. Tribunalul află de vinovat pe acuzat pentru două delictive de insultă. Constatând că a avut intenția de a vătăma, îl amendează cu câte 2000—2000 lei amendă principală și 500—500 lei accesorie; în caz că nu va plăti amendă se transformă în câte 25—25 zile închisoare corecțională:

Motivele:

Proprietatea numelui este inviolabilă. Chiar în ziare satirice nimenea nu este dator să suferă o desconsiderație a persoanei sale. În speță s'a constatat că presumpțiile sunt probate că numele d-lui Bogdan s'a amintește în repetite rânduri. S'a luat în considerare că gazeta care a încetat a fost o gazetă locală și nu putea fi vizat ca bogdaprost alt profesor decât d. Bogdan Ionescu și că a precizia în general nu însemnează a aduce același nume în continuare.

În ce privește calomnia nu poate fi vorbă în speță. O singură faptă nu poate avea mai multe calificări. A aplicat ca circumstanță atenuantă, că d-l Samarineanu a dorit să servească ca moralizator și nu a fost pedepsit. Agravant este că a fost vorbă de un profesor, funcționar superior. Prim-procurorul nu face apel. Apărătorul în baza art. 585 l. a. din procedura penală anunță apel și cere ca după

înănuarea sentinței în 8 zile să poată înainta desvoltarea apelului, această senatul admite. Acuzatul anunță apel personal. Reclamantul ia cunoștință.

Cu acest proces se deschide setul proceselor intentate de d. prof. Bogdan Ionescu contra d-lor Dr. I. Ardelean, U. Gombos, I. Soricu și alții.

Noi eram mai satisfăcuți dacă acest proces nu ar fi fost intentat de d. prof. Bogdan Ionescu. S'a provocat atâtă ilaritate în sală încât credem că prestigiul d-sale nu mai avantajat nu a esit cu toată amenda aplicată directorului revistei „Ghimpele”.

Persoanele cari stau în mijloc mișcărilor politice trebuie să fie pregătite la atacuri; riposta este arma cea mai puternică și confirmă energia ideilor. Aci s'a judecat în demnitate după lege, dar lipsește lovitura politică care trebuie să o dea politician.

Schrunk By Perless London
au sosit
stofe engleze speciale la
HACKMAYER
croitor bărbătesc
Strada Avram Iancu No. 2

TEATRU • LITERE • ARTA

Știință.

O interesantă comunicare a prof. dr. Toma Ionescu făcută la Academia de medicină din Paris.

— Tratatul chirurgical al anginei de piept —

Universul publică: Cetim în „L'Echo des Paris” dela 16 Oct. a. c.:

D. Profesor Toma Ionescu a făcut Academiei de medicină, în ședința dela 16 Oct. ai c. o nouă comunicare asupra tratamentului pe care l'a descoperit pentru vindecarea anginei de piept, și care constă în tăierea simpaticului cervico toracic. Din șase operați, patru prezentau mai ales oarecare simptome de melinție; ceilalți doi erau cardiaci veritabili, în ajunul asystoliei. În grupul acesta rezultatele sunt mai puțin satisfăcătoare. În ce privește pe ceilalți patru operați, sunt trei vindecări, datând de 8 ani, 2 ani și 1 an, și o supraviețuire de 8 luni. Este adevărat că în cazul acesta din urmă operația a fost necompletă, ceia ce stabilește importanța capitală pe care o ia extirparea totală a ganglionului cervical și a primului ganglion toracic, ambele fiind de cele mai multe ori împreunate. Aceiași metodă întrebunțată de doi chirurși din San Francisco, a dat următoarele rezultate: două succese menținute, două ame-

liorări și un deces. Bruning (Berlin) a înregistrat un succes complet. Într'un caz la Lille, d-nii Godier și Jean minet au obținut prin tăierea simultană a simpaticului în ambele părți, vindecarea, nu numai a anginei, dar chiar a dilatății aortei. Operația este mai mult delicată decât periculoasă și ea promite cele mai frumoase speranțe.

Ziarele „Le Temps”, „Le Journal”, „Journal des Débats” etc. se ocupă și ele de interesanta comunicare a d-lui prof. dr. Toma Ionescu.

„Miorița” în ungurește

Într'un foileton al ziarului *Keleti Ujság* a apărut traducerea poeziei populare *Miorița* de cunoscutul scriitor și poet Emeric Kádár din Cluj. Traducerea foarte fidelă conținutului, e versificată în ritm original.

Menționăm această traducere reușită.

O asemenea inițiativă colaborează la cunoașterea comorilor intelectuale ale celor două popoare.

Henry Barbusse dat în judecată

Se judecă procesul romancierului Henry Barbusse, autorul lucrării „Le Feu”, pentru un discurs subversiv ținut la congresul internațional al foștilor luptători!

Școlile de Arte și Meserii ca factor principal în dezvoltarea industriei noastre naționale

Vitiorul economic al României cheamă „Învățământul meseriilor” la un rol cu mult mai mare, de cât acela ce până azi l-au avut „Școlile de Arte și Meserii”. Conducătorii de diferite specialități, necesari viitoareii îndrumări industriale a țării trebuie să fie în cea mai mare parte, formați de către aceste Școli de Arte și Meserii. Progresele economice ale unei țări în general și cele industriale în special, în alte state, au eșit din aceste școli și în raport direct cu organizarea și desvoltarea care li-s'a dat. Experiența vastă a războiului o ajuns să convingă și pe cei mai rebeli asupra importanței de netăgăduit a desvoltării Școalelor de meserii. În țările unde industria și tehnica modernă a ajuns la apageu cum sunt: America, Anglia, Franța și Italia, învățământul acesta a fost o preocupare de căpățenie a conducătorilor, fiind convingși că numai așa pot avea armata producătoare, care, după cum am văzut și în marele război mondial, este susținătoare armatei combatante.

Cum stăm cu acești școli, noi?

La noi acest învățământ, lasă

foarte mult de dorit. Din punc de vedere economic, este în deosebi cunoscut că independența economică a unei națiuni rămâne o ficțiune atâta vreme cât nu se vor putea valorifica bogățiile naționale, sustrăgându-se cu alte cuvinte de dependența produselor industriilor străine: ori, România este astăzi una din țările, care posedă în solul și subsolul ei, bogății imense și foarte variate, care nu vor putea deveni valori reale de cât atunci când vor putea fi transformate.

Importanța socială a învățământului meseriilor este astăzi zilnic și puternic verificată de transformările sociale pe cari le trăim și de rolul, din ce în ce mai mare, la care e chemată să participe pătura muncitorească.

Astăzi avem ceva, dar foarte puțin, mai cu seamă aci în Ardeal unde industria e cu mult desvoltată. Și acest puțin l'avem din devotamentul și credința de apostolat al câtor-va convinși, dar de multe ori amărâți, și descurajați de lipsa de interes din partea celor, cari ar trebui să-și deaseama cât mai de grabă, că prin desvoltarea acestor școlise măresc cele mai intense puteri de propășireale neamului.

Școalele noastre suferă de două

mari lipsuri: de personal ajutător devotat și de material. Dacă la aceasta mai adăugăm și lipsa locurilor, se vede cât de puțin rămâne.

Cheia acestor școli este personalul devotat lucrărilor practice. Și acest personal se găsește cu mare greutate din cauza diferenței prea mare de salariu ce le primește în industria particulară față de școală, iar fără de el profesorul de cursuri teoretice se istovește într'o muncă îngrată și foarte puțin rodnică.

Dacă s'ar fi înțeles de cei în drept importanța acestor școli și s'ar fi făcut sacrificiile necesare la timp, astăzi am fi avut o adevărată armată industrială bine pregătită; în industria noastră s'ar arăta o activitate crescândă cu o înrăurire nu numai asupra problemelor mici, dar mai cu seamă asupra tuturor chestiunilor interesând toată viața producției economiei noastre naționale.

Starea actuală a acestor școli numai poate dăinu fără grave inconveniente pentru așezarea și organizarea noastră economică națională. Menținerea lor în această stare incompletă și precară este într'adevăr o cheltuială zadarnică; înseamnă a le menține numai cu numele fără a le da posibilitatea de a produce și de a fi într'adevăr folositoare.

Să dau un exemplu cu Școala de Arte și Meserii din Oradea-Mare, care nu e singura în această situațiune deși e o școală înființată încă din anul 1913, aci în orașul unde industria este foarte desvoltată și unde se simte foarte mult lipsa conducătorilor și meseriașilor români. Cu înmulțirea elevilor în anul acesta, toate sălile de lucrări practice sunt absolut insuficiente mulți dintre ei vor rămâne numai cu studiul teoretic. Și acest neajuns îl întâlnim prea des în școlile noastre. Organizarea acestor școli în condițiuni bune, nu luxoase, ci potrivite puterilor și nevoilor țării, ar da un nou avânt industriei noastre naționale, care ar putea atunci susține comparația cu țările apusene și ar fi cel d'întâi element de progres al țării.

Situația României Mari față de vecinii și mai cu seamă față de vrăjmașii ei, reclamă serioase organizări în această direcțiune. Trebuie să dovedim că poporul român este în stare să se afirme și pe terenul tehnic industrial și economic tot atât cât și popoarele cu o civilizație mai veche, că găsească în ele însăși elemente suficiente, pentru organizarea temelnică a avuțiilor, și că pot contribui astfel cu puteri mărite la binele obștesc. Vasile Dragomir.

Buletin Politic

INFORMAȚIUNI

Intern.

Parlamentul s'a redeschis. După ce s'au constituit birourile și s'au ales vicepreședinții, ieri Vineri, a luat iar vacanță până Miercuri.

La alegerea vicepreședinților la Senat s'au falsificat alegerile. Erau de față 93 senatori și în urnă s'au găsit 137 voturi.

Deci primele lucrări ale adunărilor constituante din sesiunea actuală sunt: falsurile și vacanțele. Dela 15 Oct. de când s'au deschis până la 30 Octombrie au lucrat numai trei zile și-au avut vacanță 12 zile: ceeace ar veni 6 zile de lucru pe lună. Și dacă s'ar menține procentul, din 6 zile de lucru va trebui să avem două zile de falsuri.

Remanierea continuă să mențină spiritele încordate. Tratatul continuă. Se crede că se va ajunge la o înțelegere definitivă în diferendul Brătianu—Constantinescu.

Oranizația de spionaț descoperită în București se confirmă. În provincie se continuă arestarea complicilor

Extern.

Guvernul central german pare a ști ce vrea. Procedând energic și cu hotărâre a reușit să potolească poftele separeiște ale unora și să domolească avântul comuniștilor. Din Hamburg a fost alungați comuniștii la Schiffsbeck unde se întăresc. În Bremen s'au produs incendiate între muncitori și pătroni.

Ceiace e mai grav în Germania însă este lipsa de pâine. O pâine a ajuns 10 miliarde mărci, și totuși nu se găsește. Se zvonește că Mustafa Kemal pașa nu primește să fie președinte al republicii Turcești. El vrea să albe un post activ. Căndăși la acest post ar fi Izmet Pașa și Fevzi Pașa.

În Grecia lucrurile se încurcă din ce în ce. Generalul Metaxas e dispărut. Nu s'aputut constitui un guvern de coaliție care să prezideze alegerile, guvernul revoluționar promite că va prezida el și va fi absolut imparțial.

M. Sa Regele Ferdinand I, s'a înapoiat ieri din Belgrad.

Regina Marioara a Jugoslaviei este bolnavă. Regina Maria a României a rămas la Belgrad spre a îngriji pe fiica sa Regina Marioara a Jugoslaviei, care se află indispusă în urma unei răceli.

Un ziar din Capitală anunță că Regele Alexandru al Serbiei va pleca foarte curând la Paris; pe tot acest timp Regina Maria a Serbiei va veni să stea la București.

S'a prezentat o delegație a Camerei de Comerț din localitate în frunte cu președintele Romul Barbu, Prefecturei de poliție cerând reducerea formalităților de eliberare a pașapoartelor pentru comercianți. Li s'a răspuns că nu se pot călca dispozițiunile ministerului.

La 1 Noembrie se vor începe dezbaterile apelurilor înaintate la Administrația financiară din localitate în chestia impunerilor. Se lucrează la compunerea comisiilor anuale.

Joi s'a reînființat oficiul de cartuire în orașul nostru. Președinte al acestui oficiu a fost numit d. Col. Ioanid, comandantul garnizoanei, din partea Prefecturei este delegat d. Chirilă, prim-notar județean, iar din partea primăriei d. Th. Prodan. Oficiul va putea lua dispozițiuni numai asupra locuințelor formate maximum de 2 camere.

Mare Concert la pian și vioară. Sâmbătă seara 10 Noembrie. Thomas Stefan, pianist bine apreciat profesor renumit dela Academia de muzică din Budapesta, maestrul artiștilor Bartók Adalbert și Dohnányi Ernő, organizează împreună cu fata D-sale Thoman Maria virtuoasă în vioară un singur Concert în sala Cercului Catolic Prețul biletelor de intrare s'a fixat de către agenția „Muzica” foarte avantajios, și anume: dela 10—60 Lei.

La trenul accelerat No. 21—22 București-Oradea-Mare nu vor mai fi în timpul iernii vagoane de cl. III-a. În schimb de patru ori pe săptămână, Luni, Marți, Joi și Sâmbătă se vor atașa vagoane de dormit.

D-l Director regional C. F. Hossu a început creditul acordat pentru Gara Episcopiei. Lucrările vor începe săptămâna viitoare.

Artistul pictor Andr. Litteczky despre care am amintit în ziar și-a închis expoziția tablourilor frumoase, și pune în vânzare 6 tablouri cu prețuri extrem reduse. Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestor tablouri, cari se pot vedea în biroul de ziare „Simplon” din Passagiul Vulturul Negru, Oradea-Mare.

Ieri, în fața subrefectului Tempeleanu și a unei delegații a avut loc instalarea primului pretor Vereș Bela la noua primărie din Tileagd. D-l Tempeleanu după aceea s'a dus la Cefa unde s'a desființat pretura de acolo și a luat în primire oficiul care era sub conducerea d-lui Dr. Aurel Gobra. Personalul acestei preturi a fost mutat la Tileagd iar d-l Gobra la Salonta.

Cercetări în chestia spionajului. Paralel cu cercetările care continuă la București asupra organizației de spionaj descoperit zilele trecute, în tot Ardealul s'au reînțepuit cercetări. Organele Siguranței sunt pe urmele unor noi complici.

Primăria locală a comandat stufe pentru funcționarii ei.

Un mare număr de studenți dela Academia de drept din localitate caută posturi.

Bancă românească în Ungaria.

O telegramă din Budapesta anunță că banca Marmorosch și Blank din București s'a adresat ministerului de externe ungar, cerându-i autorizarea de-a înființa la Budapesta o bancă româno-ungară. Banca Marmorosch și Blank ar subscrie majoritatea capitalului, încredințând conducerea băncii actualului director al sucursalei sale din Timișoara. Cererea băncii din București a fost dată spre studiere secțiunii românești a ministerului de externe.

La Academia de drept s'au început cursurile. S'au înscris 175 studenți. Cantina studentească s'a deschis în 20 Octombrie cu 30 studenți. Primiriile se fac la decanatul facultății.

Musulini doctor h. c. Roma — D. Mussolini a primit în audiență pe rectorul Universității din Bologna, care i-a anunțat că această Universitate intenționează să-i confere titlul de Doctor în jurisprudență Honoris Causa. Mussolini și-a exprimat mulțumiriile sale, arătând însă că va accepta această onoare, numai în urma unui examen. Președintele va prezenta o teză în care va susține controversa.

Ministerul de Interne printr'un ordin a desființat Antistiile comunale, organizate de administrația veche pe lângă primării. Antistiile comunale până acume formau forța motrice a mecanismului vieții comunale. El conduceau secția industrială, chestiile muncitorești, de ele depindeau circumscripțiile orașenești și tot ele conduceau biroul de plasare. Consiliul orașenesc al orașului nostru s'a ocupat în ultima ședință de acest ordin. Nu a decis nimica însă. Hotărârea se va lua după ce se vor consulta primăriile din Timișoara și Arad. În acest scop au și plecat doi delegați.

Acum câte-va luni contabilul a fabricii Columbia din localitate Boghen (Stein Iacob) a dispărut, furând o sumă însemnată din casa fabricii. Punându-l în urmărire, zilele acestea a fost arestat la Viena. Pe lângă furt Stein Iacob este acuzat și de bigamie, cări în decursul acestor câte-va luni s'a însurat deșt aci în Oradea-Mare lăsase o nevastă tânără. S'au făcut demersuri pentru ca excrocul să fie predat autorităților noastre

Aprovizionați Vă cu
Cărți,
Reviste,
Ziare,
Jurnale de modă
dela biroul de ziare
„SIMPLON“
Oradea-Mare
Pasagiul „Vulturul Negru“

Conflictul româno-turc? Ziarul „Stambul” din Constantinopol anunță că, față de dispoziția guvernului român de a nu permite supușilor otomani să locuiască mai mult de o lună pe teritoriul românesc, guvernul otoman a dispus să nu se mai permită șederea supușilor români în Turcia decât pe un termen analog.

Comitetul executiv al partidului maghiar întrunit în Cluj a luat în discuție chestia școlilor. S'a hotărât să intervie printr'un memoriu la M. S. Regele spre a se reveni asupra dispozițiilor luate de ministerul de instrucție relativ la școlile minoritare. Acesta este al treilea protest pe care minoritarii îl ridică, în aceasta chestiune.

D-l Simionescu directorul general a fost zilele acestea în localitate în chestii oficiale.

Parlamentul

Camera Oct. 25

Ședința se deschide la ora 4'10 După formalități se procedează la alegerea vicepreședinților. Se propune ca să se aleagă 6 vicepreședinți în loc de patru. Această propunere trebuie cetită în 3 ședințe. Se aleg patru și anume: Simionescu-Bărlad, D. N. Bălănescu, Ionescu Quintus și Gherman Pântea. Se aleg apoi următorii senatori: D. Juca, P. P. Gârboviceanu, Mișu Marinescu, Emil Lobonțiu, Pompiliu Bârbeanu și Aurel Morariu.

Ședința se suspendă fiindcă se stinge lumina.

Senatul.

Se procedează la alegerea vicepreședinților. Au votat 93 senatori iar un urmă s'au găsit 137 voturi. Fiind falsificări s'a anulat alegerea. Ședința se ridică la ora 5.

Ședința din 26 c.

Senatul a adoptat propunerea de a se alege 6 vicepreședinți. S'a procedat la alegere și au fost aleși ca vice-pres.: Toni Iliescu, Gr. Vasiliu preotul, Popovici și Lascu. Secretarii au fost aleși, Socol, Popescu, Moldovan Ion și Păcurariu Mitescu și Popescu. După aceea s'au ales și chestorii. Ședința viitoare a fost fixată pentru Miercuri.

Știri mărunte

- Leul a fost cotate la Paris cu 8.10.
- Ministerul a transformat caracterul școlilor ordinelor călugărești din Ardeal, recunoscându-le ca școli confesionale: au fost puse sub jurisdicția episcopilor.
- Premiul Nobel a fost decernat celebrului chimist german Osvald.
- Frizerii din Cerrăuți sunt în grevă de ieri. Cer sporirea salariului cu 50 %.
- Cultura tutunului la noi scade.
- Pe lângă cei arestați învinuiți în complotul din București contra ministrilor a mai fost arestat și Ilie Gârneață, șeful Ligei studenților creștini din Iași.
- Numărul persoanelor fără lucru din Anglia este 1.253.900.
- Mercuri seara societatea „Cântarea României” a dat un festival în onoarea maestrului Vincent d'Indy.
- La Iași și Huși se va sărbători anul acesta Bicentenarul morții lui Dimitrie Cantemir Domnul Moldovei.
- Criza de numerar a cauzat în Chișinău falimente de zeci de milioane.
- Invățătorii din întreaga țară sunt în fierbere. În mai multe județe au demisionat în bloc din cauza salariilor insuficiente.
- Franța a acordat un credit României de 250.000.000 franci pentru cumpărări de armament.
- Bugetul țării prezintă până acum un deficit de 800 milioane la încasari.
- Profesorul Toma Ionescu a fost primit Vineri 19 c. în audiență de Poincaré.

8 lei un kgr. de carne

În ciuda prețurilor atât de bine calculate maximate de autoritățile noastre, măcelarul Baratkî Al. din Velența, comerciant în toată puterea cuvântului, pentru a scade prețul pieșii prin libera concurență vinde carnea cu 8 lei kgr.

Efectul acestui fapt — eroic în vremea de azi de speculă nesătoasă și de îmbogățire peste noapte — s'a și simțit în Velența unde toți măcelarii au scăzut prețul la 12 lei kgr. cârnii, în loc de 16 lei cum e maximat.

Ce zic măcelarii din centrul orașului, și mai ales ce zic autoritățile cari se ocupă cu specula?

Vor crede că acest măcelar nu-și dă seama, de ceeace face și merge la ruină? Ori îl vor acuza că nu e bună carnea? Pentru a doua, e stabilit. Mai mulți consumatori cari au cumpărat carne au observat că e de calitate foarte bună. Pentru prima, cei care-l cunosc pe măcelarul Baratkî știu că este un mare capitalist care și-a făcut averea numai prin combinații negustorești inteligente.

Deci nu acestea sunt motivele ci realitatea, absolută realitate. Vitele ieftinindu-se era natural ca prețul cârnii să scadă.

Dar speculanții nu vrea să știe de aceasta. Cât mai mult câștig în detrimentul populației nevoiașe; iată deviza lor.

Să vedem ce vor spune autoritățile și comisia de aplicarea legii contra speculei.

Câți evrei sunt în lume

— O statistica a unui ziar englez. —

Ziarul „Daily Chronicle” publică următoarea statistică asupra populației evreești:

„În toată lumea există azi 15 milioane de evrei, din cari 8.750.000 trăiesc în Europa orientală (Rusia, Polonia, Austria, Ungaria, Cehoslovacia și România), unde ei formează 8'1 la sută din populație. În America se socotesc: 3 milioane de evrei în Statele-Unite și 300.000 în Canada și toate celelalte republici latine din America de sud. În Palestina numărul evreilor e de 84.000, fie 11 la sută din populație.

În Asia sunt 377.000 de evrei, în Africa, 450.000 și în Australia 24.000.

Cea mai puternică masă evreiască în raport cu cealaltă populație e în New-York, care contează 1.643.000 de locuitori; urmează apoi masele evreești din Polonia și România.”

Domnul general de divizie N. Petala, comandantul Corpului VI Armată, a inspectat în zilele de 22, 23 și 24 c. trupele dela frontieră. În ziua de Luni 22 c. d-sa a fost în Salonta-Mare inspectând Reg. 86 Infanterie iar în celelalte două zile următoare d-sa a fost oaspetele orașului nostru unde a inspectat regimentele din garnizoană. Cu acest prilej s'au desfășurat în împrejurimi teme de luptă, manevre cu dublă partidă la care ostașii regimentelor ce au luat parte s'au remarcat prin o frumoasă mobilizare și capabilitatea în mâna șefilor lor lucru pentru care însuși d. General a ținut să mulțumească tuturor ofițerilor și în special ofițerilor superiori cari au comandat, deasemeni și d-lor generali Olteanu și Schotsh cari au asistat.

Intrebăm pe d. Șef al Stației C. F. R. Oradea-Mare pentru ce până azi nu se vede încă nici o vorbă românească scrisă deasupra magaziei pentru expedierea mărfurilor de mare viteză pe cât timp încă stă scris și acum acolo „Gyorsáru Raktár“?

Sportive. Astăzi Duminecă are loc un interesant match de fotbal pentru „Cupa Carol“ între echipele sportive din Brașov și Oradea-Mare. Dnii Dormond secretarul societății naționale însoțit de Hodsu Manu și Popoviciu însoțit în București. În gară au fost primiți de d-l I. Duca, ministrul de externe și de încă doi delegați ai ministrului de externe. Seara s'a dat un banchet la Athéne Palace în onoarea lor.

Greva din Polonia. O telegramă din Varșovia ne aduce știră că greva din Polonia se întinde mereu. Trenurile nu mai circulă, prăvăliile s'au închis, așa că multe orașe sunt amenințate cu foametea. Lucrătorii dela fabricile textile din Lodz au declarat grevă, ieri, funcționarii postali din Zwickau sunt în grevă, iar în Dombrovița 70.000 de lucrători dela minele de cărbuni pe teritoriul Krakoviei sunt în grevă. Aceasta situație a Poloniei alături de aceea a Germaniei neliniștește mult pe englezi și pe italieni.

Consiliul orașenesc a hotărât să revizuiască hotărârile aduse asupra chioscurilor pentru vânzarea ziarelor. Aceste chioscuri se vor da separat de acum în colo în arendă pentru fiecare pe timp de trei ani. 26 locuri în diferite puncte ale orașului unde se vor ridica chioscuri constituite după planul serviciului Technic al orașului. Chestiunea chioscurilor formează un proces vechiu. Dispozițiile arbitrate ale fostului șef de administrație, în detrimentul unei societăți românești, a provocat în repetite rând discuții aprinse. Să vedem acum care va fi rezultatul acestor discuții. Vor fi satisfăcute interesele presei românești ori ba?

Un copil malmuță. Din Soroca se comunică faptul, că în comuna Rediu, din acest județ, femeia Aculina Colubra a născut un copil monstru, foarte asemănător unei maimuțe. Copilul, de gen feminin, are tot părul acoperit cu păr roșcovan și o barbă considerabilă sub bărbie.

Géza Hormann fost notar pe vremea ungarilor a fost propus ca notar de dare în Salonta-Mare. Înțelegem romanizarea mai ales aci la frontieră prin români, dar să romanizăm introducând în serviciu elemente străine chiar aci, ne vine să nu o credem? Așa se vede că aceia cari fac propuneri la fel, nici până astăzi nu au convingerea care trebuie să o purtăm ca element conducător în Stat.

Rectificare. Ocupându-ne în nu mărul trecut al ziarului nostru cu darea în arendă a localurilor de prăvălie din edificiul hotelului „Regina Maria“ rectificăm că aceasta privește numai prăvăliile. În ce privește observațiile față de consiliu a fost o scăpare de condei, care trebuie înțeleasă în sensul, că astfel de revizii a contractelor s'a mai ordonat din partea forurilor superioare, nu am vrut să atingem consiliul.

Din interesanta carte „Protocoloalele Înțelepților Sionului“, despre care ziarul nostru a mai avut prilejul să vorbească, a sosit un nou transport la „Librăria Românească“. Indemnăm cititorii noștri să și-o procure, fiind o operă extrem de interesată și tradusă până în prezent mai în toate limbile europene.

Consiliul orașului Oradea-Mare, a votat D-lui Dr. Virgil Pop director al bibliotecii pentru traducerea „Statului de edificare al orașului“ un onorar de 15.000 Lei. Statul conține 130 pagini cu mașina de scris. Dl Prefect V. Hodor a restituit hotărârea găsind exagerată suma de 15.000 Lei.

D. Inginer Kőszeghy a lucrat un proiect de parcelare a terenului de dincolo de uzina electrică pe drumul Felixului, unde se va face improprietărea fostilor Luptători. Toți foștii luptători aduc mulțumiri acestui harnic inginer care s'a pus cu atâta bunăvoință la dispoziția revendicărilor lor.

De ieri nu se mai găsește pâine în Berlin. Aceasta din cauza că morile au scumpit așa de mult făina încât brutarilor nu le convine să mai cumpere făină spre a fabrica pâine.

Cetim în zărele locale maghiare aproape zilnic numele unor domni dela primărie cari par a-și face o reclamă sarbădă cu figurarea prea repetată a numelor lor prin gazete. De se face aceasta cu cunoștința lor sau nu, nu ne privește. Suntem de părere însă că activitatea adevărată se dovedește prin fapte și nu prin reclamă.

Pentru abonați. Toți abonații cari în urma reorganizării administrației noastre n'au primit regulat ziarul în ultimul timp, sunt rugați să comunice aceasta biroului de ziare „Simplon“ din pasagiul „Vulturul negru“ Oradea-Mare.

Dl prof. N. Iorga publică un articol de fond în neamul românesc în care este contra impunerii limbii românești în școlile minorităților. De oarece această chestiune prezintă un mare interes ne vom da părerea într'un articol, în numărul viitor.

România obține un premiu. România a obținut la expoziția internațională din Strassburg premiul „le grand prix“ pentru lucrările relative la igiena și asistența socială din România.

Un mare furt la Arad. O bandă de tâlhari s'au introdus în băcănia fraților Elesan și după ce a spart casa de fier, au furat numeroase bijuterii de mare valoare, 300 socoli, 400 dolari și 185.000 lei.

Pe ce s'au cheltuit banii încasați dela sătenii improprietăriți. Cum în timpul din urmă s'au făcut oarecari discuții asupra sumelor încasate de stat în plata loturilor de improprietărire. „Adevărul“ ne arată că din cele 400 de milioane încasate până în prezent, peste 300 de milioane s'a cheltuit în compunerea unui credit ce s'a deschis căilor ferate pentru plata materialului rulant și atelierelor volante.

Curiozități ale naturii

Zilele acestea s'a prezentat la o policlinică din Belgrad un tânăr de 20 ani care suferea de stomac. Agravându-se boala s'a hotărât să se supue unei operațiuni, executată de profesorul Costici. Mare a fost mirarea profesorului și a medicilor asistenți când în organismul tânărului au găsit un fetus de gen feminin. Avea capul mare cu părul lung și dinți și era fără mâini și picioare.

Medicii au explicat acest fenomen astfel. S'au conceput în organismul mamei tânărului doi copii gemeni. Nu unul alături de celalt însă, cum se întâmplă de obicei, ci unul într'altul așa că la naștere unul purta în el, lăra să știe, și pe celalt. Prin alimentarea lui se alimenta și cel care era condamnat în veclnic întuneric. Neavând nevoie de anumite organe de oare-ce se știe că nevoia naște organele, fetusul s'a dezvoltat, bineînțeles anormal, la cap și trup numai.

Acum de curând murind fetusul, tânărul nostru se preschimbă într'un coșciug viu, iar intrarea în putrefacție a embrionului provoca durerile

Ceaiul dansant din Oradea-Mare

Duminecă la orele 5 a organizat Reuniunea femeilor române din Oradea-Mare în sala prefecturii județului un ceai dansant, la care a luat parte în frunte cu P. S. S. Episcopul Clorogariu, o mică parte a societății băștinașe din Bihor, o seamă de ofițeri din garnizoană și câți-va studenți universitari. A cântat muzica Regimentului 85 de Infanterie. Doamnele au servit ceaiul, prăjituri, tineretul s'a încins la joc. Ceaiul a durat până la orele 9 seara.

S'a încasat suma de Lei 4460, care servește pentru haine copiilor săraci, în ajunul Crăciunului. Nu ne putem țopri mirarea, că administrația financiară încasează taxe de impozit și la astfel de ocazii. Ar fi în datoria ei, ca să informeze Ministerul de finanțe, că nu poate fi justificat moralmente, de a încasa la scopuri atât de nobile la 150 bilete 750 lei în impozit statului.

Ne întrebăm? Este oare o reprezentanță teatrală străină, de mai mare importanță, decât acțiunea Reuniunii pentru copiii cei săraci?

Reuniunea a transmis pentru orfelnatul din Brașov în susținerea alor 72 fete orfane suma de 2000 lei, primind mulțumirile Reuniunii prin cuvintele adresate de Prezidenta din Brașov d-na M. Baiulescu.

Cu această convenire s'a deschis seria convenirilor societății românești pe iarna viitoare.

Reuniunea are o menire frumoasă, mai ales aci, ea va trebui să atragă în mod sincer și Doamnele străine al căror soți au contribuit și contribuiesc la regenerarea vieții publice, și la munca de edificare concepută și în intențiunile Reuniunii.

Căutați-mă corespondenți în toate orașele din județele Bihor Sătmar și Sălaj.

Cursul valutei la Oradea-Mare

13 Sept. 1923.

Coroana austriacă (suta) Lei	334
Marca germană (milionul)	—
Coroana ungară (suta)	138
Coroana cehă	622
Francul francez	1265
Francul elvețian	3750
Dolarul	21150
Lira italiană	955
Lira șterlină	952

Prefectura Poliției orașului

Publicațiune.

Prefectura Poliției Oradea-Mare, Serviciul Contabilității, publică concurs, pentru repararea a 40 sobe cari se găsesc în edificiul Poliției și pentru tăierea a 60 b. table de geamuri.

Toți acei, cari doresc a primi aceste lucrări să-și înainteze oferta în scris la Serviciul Contabilității a Prefecturii Poliției Oradea-Mare etajul 1. camera 10, în termen de 8 zile.

Oradea-Mare, la 24 Octomvrie 1923
Șeful Contabilității:

Nr. 94—1923. execuționabil.

Publicație de licitație.

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma deciziei judecătorești de ocol-rurală din Oradea-Mare de sub Nr. 2360—922. efectuându-se execuția de escontare în favorul următorului Agronomului institut de Asigurare Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul Dr. Rednic Gavril în sarcina urmeritului pentru suma de 1270 lei capital și accesorii și ordonându-se prin decizia judecătorești de ocol rurală din Oradea-Mare sub Nr. 72861—923. 1 licitația asupra 2 cai și altor mișcătoare sechestrate și estimate în valoare de 8000 lei, să fixează termen de licitație pe ziua de 7 Noiembrie 1923 la ora 3 d. m. în comuna Sărand (Irma maiv) când mișcătoarele sechestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețului de cumpărare în numerar și în caz de necesitate și sub prețul de estimare, și până la concurența creanței servestranților anteriori ori a supracesestranților intrucât aceștia și-au câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari și revendică escontare din prețul de vânzare al lucrurilor ce se vor licita, întucât sevestrarea în favorul lor s'ar fi făcut anterior și aceas a nu s'ar inveda din procesul verbal de sevestare să nu intrelase a-și prezenta anunțările în scris la subsemnatul delegat, până la începerea licitației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce urmează după afișarea publicației la judecătorie.

Oradea-Mare, la 20 Octombrie 1923

Grigoriu Bosnyák
primoficial.

Spălătorie chimică

Edificiul Bazar. Partea spre teatru

Primesc tot felul de haine — rufărie pentru curățit chimic. Călcatul hainelor se face imediat

Samuil Borgos

PETRU VURUCLAS

avocat stagiar

1-3 lucrează în cancelaria

Dr. IULIU POGANI

Oradea-Mare. Piața Mihai Viteazul 10.

TELEFON 3-98

PRODUS ELE FABRICEI DE BERE
CZELL
DIN CLUJ

Din cauza calităților lor neîntrecute sunt Mărcile Conducătoare

Lloyd 1749—22

Berea nutritoare „Hercules“
și Berea deschisă „Monoștor“

Cine dorește să bea bere bună să ceară pretutindeni numai pe acestea.

Depou principal **„ORIENT“** S. A. pentru Industrie și Comerț
la Oradea-Mare **Str. Gilányi, 5—7. Telefon 3-98.**